

Transkription avsnitt 30 av Elevhälsopodden: Tema Kris-Pilot Gottsunda och barn placerade av samhället

Avskrift

Intromusik och inledning (Ljud från skolgård och gitarmusik)

00:00:08 David Granqvist

De har ett lika stort förtroende för oss i skolan som elever som inte är placerade här och det där är jätteviktigt att ta med sig för oss. Att vi är de som de här eleverna har störst förtroende för och det är mycket möjligt att en lärare kan vara den absolut viktigaste vuxna för den här eleven.

00:00:46 Jakob Hansson

Hej och varmt välkommen. Du lyssnar på Elevhälsopodden och värd för avsnittet idag är jag Jakob Hansson.

Vi kommer i de närmaste avsnitten fördjupa oss lite i ett tematiskt innehåll och det kommer handla om kriser och skolans funktion och roll i sammanhang kopplade i kris.

Och de sista åren har ju varit lite turbulenta. Vi har kommit ur en världsomfattande pandemi, klimatutmaningarna fortsätter, vi har sett krig och konflikter blossa upp i närområdet och runt om i vår globala verklighet. Gängkriminaliteten är på allas läppar och har satt sina klor i barnens värld. Och mitt i allt detta så finns det förskolor och skolor som förväntas ha sina dörrar öppna och står redo att med en trygg hand leda de här barnen och ungdomarna genom allt det här. Och samtidigt vara en del i att lösa utmaningarna.

Men en kris kan ju också vara lokal. Kanske uppstår lokalt på en förskola eller drabbar en enskild människa eller grupp på en skola.

Likväl, så är den ju lika viktig som det ofattbara vi läser om i nyheterna och skrämmande och något som vi behöver kunna jobba med för att fungera som det där stabila och trygga i stormen runt omkring oss. Det här kommer vi på olika sätt att behandla nu i temat som kommer i Elevhälsopodden i några kommande avsnitt.

Idag ska vi fördjupa oss i några barn, elever eller ungdomar som kanske ständigt befinner sig i en kris och vi ska prata om samhällsplacerade barn och ungdomar inom våran verksamhet och därför har vi idag bjudit in Gullan och David från Pilot Gottsunda. Hej och välkomna till Elevhälsopodden!

00:02:30 David Granqvist och Gülbahar Saritas

Hej.

00:02:33 Jakob Hansson

Hej. Jag tänkte att ni ska få börja bara berätta kort för lyssnarna, vilka ni är och vad ni har för liksom bakgrund inom skolan och vad ni har för erfarenhet av att jobba med placerade elever och varför ni brinner så för den här frågan?

00:02:51 David Granqvist

David Granqvist heter jag och är lärare från början. SO-lärare och har jobbat i, men nästan 20 år. Jag, jag har inte räknat efter och jag är mot äldre åldrarna hette det då och har mest jobbat på högstadiet på lite olika skolor. De senaste åren så har jag jobbat på ett HVB-hem, ett utredningshem som Uppsala kommun har innan jag började i det här projektet nu senaste halvåret.

Anledningen att jag drog mig till de här eleverna var att jag kände att hela grunden till att jag ville bli lärare var för att det var lärare i min ungdom som spelade stor roll för mig och jag ville vara den personen som spelar roll för de unga i deras liv och för eleverna i deras i deras utveckling.

För de här eleverna som blir placerade av socialtjänsten, så under den där perioden utav livet så står livet verkligen och väger. För en del så är det ju under lång, lång tid som man är placerad. Men för vissa så blir det första placeringen och det står verkligen och väger och då kan man betyda så otroligt mycket.

Och det var väl en längtan efter att vara den personen.

00:04:18 Jakob Hansson

Ja, Du då Gullan?

00:04:19 Gülbahar Saritas

Ja, jag heter Gülbahar Saritas, kallas Gullan. Jag har jobbat som lärare sedan 2010, men för låg- och mellanstadiet. Jag jobbar på Vaksalaskolan vanligen, eller tjänstledig därifrån och jag drogs till det här projektet för att lite samma anledning, för att jag ville göra en skillnad för unga och barn. Ja.

Så lite därifrån, men jag har ingen erfarenhet sedan tidigare av placerade elever liksom som David, som jobbat på ett boende utan jag har bara mött dem i skolan.

00:04:58 Jakob Hansson

Och David, du var inne lite på det. Alltså heter det samhällsplacerade elever eller placerade, vad kallar vi den här gruppen elever för och vilka är dom? Det ser såklart jätteolika ut, kan jag tänka mig. Men om ni bara liksom, vad kan det vara för bakgrund till att man helt plötsligt blir en sådan elev?

00:05:19 David Granqvist

Ja, det finns ju en begrepsförvirring och många olika namn på gruppen. Och nu i en utredning som kom för en månad sedan så vill ju utredaren där att vi ska kalla det för...

00:05:34 Gülbahar Saritas

Barn placerade i samhällsvård, eller?

00:05:38 David Granqvist

Ja, vi är lite förvirrade själva som du märker. Så det är lätt att bli det.

Vilka är de de? De är ju massa olika. Det finns ju olika placeringsgrunder, dels så kan man bli placerad för att ens föräldrar inte klarar av det. Och det kan ju vara vem som helst som råkar få föräldrar som inte klarar av det. Eller så kan man bli placerad för att man själv utgör en fara för sig själv och då är det ju ofta, då har man ju ofta kommit upp lite grann i ålder. Ofta tidig tonår. Och då har man ju ofta något slags normbrytande beteende som gör att man inte klarar av att ta hand om sig själv. Och det är så pass allvarligt så föräldrarna inte klarar av att ta hand om det heller.

00:06:28 Jakob Hansson

Just det. Och liksom som skola då när man får veta att ja, men nästa vecka så kommer det komma en ny elev till er som är samhällsplacerad. Vad står den skolan inför liksom? Hur brukar det se ut?

00:06:45 Gülbahar Saritas

För en ny elev som har en placering då? Ja, men det är ju utmaning självklart för skolorna att få nya elever som kommer mitt i en termin. Möta upp det men också just den här målgruppen har ju, kan ju ha olika helt andra förutsättningar helt enkelt i och med att de bär med sig en hel del trauma. Så det är ganska tufft för skolan att möta det då framförallt om de har bytt skola, haft många skolplaceringar. Ja, har du något att tillägga om det, David?

00:07:21 David Granqvist

Nej, men att vi har ett system och en skola som, alltså hela juridiken och alla våra planeringar och allting bygger på att vi har en elev från ett datum till ett annat datum från, som det är här i Uppsala från årskurs 6 till årskurs 9 eller från förskoleklass till årskurs 3. Kollar på dig nu Gullan, du kan det här bättre.

00:07:41 Gülbahar Saritas

Ja ja, men precis.

00:07:43 David Granqvist

Och så när det är någon elev, när det bryter mot den planeringen till att börja med, så blir det ju en utmaning. Det blir svårt att hantera, men många skolor är duktiga på det.

Men det är också att det ska ske oplanerat och det ska ske snabbt. Socialtjänsten jobbar ju, alltså det är en snabb organisation och jämfört med det så är det vi i skolan som jobbar med väldigt mycket längre tidshorisonter så att det kan vara svårt.

00:08:10 Gülbahar Saritas

Ja, mer långsiktigt.

00:08:11 David Granqvist

Och det kan vara svårt för de organisationerna att mötas ibland. Så det ställer krav på skolan som vi inte, som vi ibland organisatoriskt inte är beredda på. Samtidigt så, som du var inne på Gullan, så är det ju många utav de här eleverna bär med sig trauman, själva placeringen ska man vara medveten om är ett trauma. Det är många elever som vi träffar nu som säger att ja, men ja. Men är det någonting som du vill berätta? Ja, men det här att jag har blivit placerad, det är helt barockt, jag kan inte vara här. De använder värre ord bara.

Men för de själva, det är det som ligger längst upp för dem. Jag ska inte vara här, jag ska inte vara i den här staden. Jag ska inte vara på den här platsen överhuvudtaget. Det är en kris för dem att de inte får vara med sina kompisar hemma i sitt rum med sina föräldrar eller vårdnadshavare.

Och det är i sig själv en kris för dom. Att möta dom i det kräver ju väldigt mycket stabilitet och att man har tid.

00:09:32 Gülbahar Saritas

Mycket resurser för skolan.

00:09:36 Jakob Hansson

Och ni har ju varit in inkopplade i ett projekt nu här i Uppsala kommun som har pågått under senaste året, Pilot Gottsunda heter det. Med ett syfte att rikta sig till den här målgruppen då. Kan ni berätta lite om Pilot Gottsunda? Varför startade man igång det? Vad fanns det liksom för anledningar?

00:10:06 David Granqvist

Vi nickar mot varandra. Vem ska börja prata? Jo, men som grupp så har gruppen väldigt mycket lägre måluppfyllelse. Det handlar lite, beroende på det. Måluppfyllelsen blir lägre och lägre för gruppen elever som har blivit placerade i samhällsvård ju äldre de blir.

Men det som händer är att de misslyckas i skolan. Och det finns ju massa anledningar varför de misslyckas i skolan. Kanske inte har stödsystemet alltså, de har ingen, de har ingen när de kommer hem som de kan berätta för att det gick inte på det där provet. Finns ingen som backar upp dem hemifrån. Bästa fall så finns det ju det, men som grupp så finns det inte det.

De byter skola oftare och där finns det en ny statistik ifrån Socialstyrelsen som visar att ju oftare man byter skola ju lägre blir måluppfyllelsen och betygsresultat. Och den här gruppen, det är vanligt om man är placerad, framförallt om man är placerad under längre tid att man byter skola upprepade gånger och då framförallt när man kommer upp i kritiska tonåren. De här skolbytena sker, för de här eleverna där det sker många skolbyten, så sker de hastigt också oplanerat. Det ställer ju jättestora krav att vi är väldigt snabbfotade i skolan och se till att föra över information. Hur har det gått i det där ämnet och det där ämnet och hur och se till så att så att man får med sig allt betygsgrundade material och de anpassningar som man har gjort i svenska. Allting kanske inte är dokumenterat. Så att man inte tappar eleven på vägen.

Och de här eleverna är ju ofta relationsbundna. Och där kan man ju inte föra över relationerna, de måste bygga nya relationer och de har ju ofta blivit svikna utav vuxenvärlden från första början. Det är många som är placerade på grund utav att de har blivit svikna utav sina viktigaste vuxna. Så då blir ju det där extra känsligt. Så många som alltså berättar om att de har blivit svikna igen och igen och igen och nu inte litar på vuxna och därför skiter i skolan för att det är det vi vuxna tycker är viktigast. Samtidigt som de har, när man jämför olika instanser, alltså olika sorters vuxna. Boende, socialtjänst, skola, polis så och frågar dom här som är placerade utav socialtjänst i samhällsvård. Vilka har du störst förtroende för? Så är det oss i skolan de har störst förtroende för.

De har lika stort förtroende för oss i skolan som elever som inte är placerade har. Och det där är jätteviktigt att ta med sig för oss att vi är de som de här eleverna har störst förtroende för. Det är mycket möjligt att en lärare kan vara den absolut viktigaste vuxna för den här eleven.

00:13:32 Gülbahar Saritas

Och därför så gjorde de den här satsningen med vårt projekt kan man ju säga eller det här projektet.

00:13:39 Jakob Hansson

Och vad var liksom målsättningen med projektet? Var det några specifika såna här, av de här olika sakerna ni har pratat om eller bara generellt att liksom ha bättre verksamhet för den här gruppen i Uppsala?

00:13:48 Gülbahar Saritas

Ja, det var ju vissa mål som hade satts upp när vi kom in i projektet. Det var ju bland annat målpåfyllelse för eleverna. Högre betyg, omdömen sedan tror jag närvaro var en sån sak också. Höja närvaron för elever. Så vi jobbade utifrån det. Det var ju ganska högt uppsatta mål för den här målgruppen.

00:14:14 Jakob Hansson

Hur blev liksom erat arbete då när ni satte igång för knappt ett år sedan var det väl?

00:14:21 Gülbahar Saritas

Ja. Vi kastades ju in lite i det här då så att vi fick ju pröva oss fram. Vi hade det liksom som ledord det här med målpåfyllelse. Hur får vi, för vi såg ju att eller vi visste ju att eleverna hade kunskapsluckor och försöka täppa till dem då och då fanns det en idé att vi mer skulle köra lite mer en till en undervisning med eleverna, men vi insåg ganska snabbt att det skulle äta upp ganska mycket av vår tid och det inte skulle räcka till. Vi är ju bara två lärare i det här projektet. Så vi var tvungna att pröva oss fram där i början.

Ja hade liksom, var på plats i verksamheten. Vi jobbar ju, projektet var ju också riktad mot Gottsunda som det är nu och riktad mot de fyra skolorna där. Så vi började jobba med elever där och prövade oss fram i det på olika sätt med olika metoder. Hur når vi eleven? Hur säkerställer vi att eleverna är på plats? Hur ser vi till att vi ser en utveckling i kunskaper?

00:15:36 Jakob Hansson

Kan ni kan ni minnas några liksom grepp som ni provade som ni kände att, nej, men det här var inte riktigt rätt väg fram.

00:15:44 Gülbahar Saritas

Ja, alltså våran första elev vart ju, vi kom in där och vi prövade oss fram med olika metoder. Men vi insåg ganska snabbt att, både att vi tog över, men att skolan också släppte eleven då. Att vi liksom lyckades inte riktigt brygga elev och skola för att vi ja, men tog tog över. Det blev att vi tog över eleven så det blev liksom en nit eller vad man ska säga. Det blev ju jättebra för eleven absolut. Men vi liksom lyckades på något sätt inte överbrygga på det sättet som vi skulle önska. Alltså vara det här stödsystemet för skolan och eleven.

Så vi fick backa lite då och liksom analysera och utvärdera vårt sätt att arbeta och se, ta med oss de framgångsfaktorerna vi fick med från det och sen göra om så att det här skulle också nå ut till så många fler. Det var väl det som också var ett av målen att vi skulle nå ut till alla elever som var placerade då.

Sen hade vi en del en till en undervisning där i början också så vi körde lite olika metoder och sen landade vi ett arbetssätt som vi tror på nu då där vi ska kunna hjälpa alla, men i mindre omfattning, fast ändå ge ett stöd som vi tror på.

00:17:10 Jakob Hansson

För ni har ju, visst har ni jobbat fram en form av liksom arbetskoncept eller vad man ska kalla det för? Det är man ju nyfiken på. Jag tänker, det kan ju många som kanske lyssnar, för vi har ju lyssnare i podden som inte bara jobbar i Uppsala. Så jag tänker det här kan ju vara ett bra exempel, liksom att sprida. Vad har ni kommit fram till liksom så här? Hur, vad blir viktigt rent rutinmässigt och strukturellt för att kunna stötta de här barnen och ungdomarna?

00:17:43 Gülbahar Saritas

Ja kör (tittar på David).

00:17:46 David Granqvist

Nej, men det utgår från fyra olika faser och då har vi kollat, vad är det som är utmärkande med de här eleverna och det är ju att de byter skola och de byter skola snabbt. Så då måste man vara med i de arbetstopparna skulle man kunna säga att det blir, man behöver göra många arbetsuppgifter snabbt när det kommer en ny elev för att det ska bli bra.

Och det handlar ju jättemycket om mycket om att ge elever möjlighet att lyckas de första veckorna Att man ska kunna komma in och vara en duktig elev helt enkelt första tiden på skolan för att kunna bygga upp en sån identitet och känna att här är det kul att vara, jag lyckas här. Den första delen utav det är att se till att få fram information till alla berörda på skolan som behöver ha den informationen.

Och då så snabbt vi få reda på att det finns en elev så hör vi av oss till rektor som är ansvarig på skolan och hör efter var de vill ha stöd med. Vad vill de äga? För det är viktigt att, vi är ju på centrala elevhälsan i Uppsala, så vi är centralt placerade. Men är den största delen utav tiden ute på skolor så vi som en förstärkning kan man säga, som kommer till skolorna när den här arbetstoppen blir helt enkelt.

Så vi hjälper till att få fram informationen, se till att få ut den. Se till att alla får kontaktuppgifter till varandra. Se till att kommunikationen funkar sen när vi drar oss ut. Vi kommer till det sen och sen så är vi med på de första mötena. Lite extra fokus på att eleven ska få göra sin röst hörd och känna att det är skönt att komma till den här skolan. Det tappar man ibland.

Och sen så är vi med första två veckorna och har, man kan säga tvåläraresystem. Fokus där är att de undervisande lärarna ska få tid att bygga relation med eleven. Så vi är inte huvudpersoner, som den niten vi gick på i början. Vi tycker, eller det är så lätt att tycka om de här eleverna och så lätt att vilja vara den som är viktig. Så att man går in och känner att, ja, men kom! Jag tar hand om dig, jag vill vara den där viktiga personen och det där är ju fortfarande. Jag kämpar fortfarande att det är jättelätt att gå i den fällan att, jag tar hand om dig, för man vet hur mycket man kan betyda och hur viktigt är att de får den personen.

Men där har vi skruvat på det och i stället se till att de som är på skolan och som är där över tid får tid att vara den där viktiga personen. För i mentorskap, i klassläraruppdrag, alla lärare vill ju vara den där viktiga personen, men man saknar tid att vara det. Så kommer vi helt enkelt och avlastar de lärarna så att de får tid, alltså tid att sätta sig ner med eleven, kanske tid att göra lite testning, var är vi någonstans, anpassa undervisningen.

Men också bara för att höra hej, hej, vad är viktigt för dig? Sen när vi har gått vidare efter två veckor så har man byggt lite relation och har en grund att stå på, också har haft tid att anpassa undervisningen till elevens förutsättningar.

Och sen, så hör vi av oss en gång i halvåret och kollar hur det går bara för att se att, ja men se att alla har uppdaterade kontaktuppgifter. Det byts ju ut, det är många vuxna runt omkring så det byts ju ut folk. Påminna om att ha uppföljning, det ska ju socialtjänsten ha en gång i halvåret.

Då finns vi med där som en stödstruktur och sen så om eleven flyttar så kan vi hjälpa till. Då hör vi av oss till rektor och säger hej, hej, vill ni ha hjälp med överföring till nästa skola? Utav information samla ihop informationen, höra av sig till alla undervisande lärare, se till att allt kommer med till nästa skola. För varenda, liksom arbetsbok. Vartenda papper ska med så att ingenting missas till nästa. Vanlig miss att man bara lämnar över omdömen eller betyg. Man hamnar ofta i att prata om vad som står i centrala system, att det blev en konflikt angående någonting på idrotten eller så. För att det är det man har, det är det som finns dokumenterat i centrala system och det man har tillgång till. Men att föra över det som faktiskt eleverna producerat i klassrummet.

00:23:01 Jakob Hansson

Vilken? Vilken fas var vi nu? Var det alla fyra?.

00:23:03 David Granqvist

Det var avslutande fasen, sista!

00:23:08 Jakob Hansson

Om du snabbt drar de fyra faserna igen, första fasen.

00:23:11 David Granqvist

Första fasen, då så tar man reda på information, hjälper skolorna.

00:23:15 Gülbahar Saritas

Det heter planeringsfasen, kan man säga.

00:23:17 Jakob Hansson

Planeringsfas, japp.

00:23:18 David Granqvist

Då ser vi till att alla på skolan som behöver ha information om eleven får den informationen. Alltså få fram information från föregående skola och andra viktiga vuxna runt eleven.

00:23:29 Jakob Hansson

Och fas två?

00:23:30 Gülbahar Saritas

Introduktionsfasen.

00:23:33 David Granqvist

Åh, nu gör vi snygga övergångar. Du säger vad de heter och jag säger vad de innehåller.

Då så är vi med på skolan första två veckorna att se till att de viktiga vuxna på skolan får bygga relation och anpassa undervisningen, få tid för det.

00:23:47 Jakob Hansson

Och fas tre?

00:23:49 Gülbahar Saritas

Då är det pågåendefasen.

00:23:51 David Granqvist

Och då så är våran roll att kolla upp. En gång i halvåret, har ni aktuella kontaktuppgifter, behöver ni kontakta varandra?

00:23:59 Jakob Hansson

Och sista fjärde fasen?

00:24:01 Gülbahar Saritas

Avslutningsfasen.

00:24:04 David Granqvist

Nu höll jag på att säga den också, jag säger den nu. Nej, men då så hjälper vi skolan om de behöver hjälp med att lämna över till kommande skola, mottagande skola som det heter i SAMS. Det finns ju ett nationellt stöd som vi utgår från.

00:24:19 Gülbahar Saritas

Ja precis det. Och det är därför vi har lagt mycket krut på mottagande av nya elever helt enkelt.

00:24:28 Jakob Hansson

Ja, men jag tänkte lite så här. Elevhälsoteamet på en skola, hur kan de liksom vara en funktion och hur kan man tänka kring det? De olika rollerna som finns där för att det här arbetet ska fungera?

00:24:44 David Granqvist

Men först så tror vi att det är bra att ha väldigt tydligt definierade roller. Vem gör vad?

Det kan bli så, ja men elevhälsoteamet känner ofta för den här gruppen är vår erfarenhet. Då kan det bli så att alla springer på alla bollar och känner att herre min ge, det här hinner vi inte med. Så jättebra att tydligt definiera och ta upp de här eleverna. Den här gruppen. Vilka har vi på skolan, vem gör vad, vem ansvar för vilket område?

Också tänka, vem är det som har relation med eleven? Så att det är en som bygger relation med eleven på skolan och vara lite systematisk i det, se till att den personen kanske får lite extra tid med tanke på att relation med den här gruppen är så viktig. Det behöver ju inte vara någon från EHT utan det kan ju vara vem som helst verkligen vem som helst på skolan. Men se till att den som får det uppdraget att få lite tid för det.

00:25:41 Gülbahar Saritas

Ja, och sen så tänker vi att man kan ju ha lite olika roller i EHT liksom och hur man kan stötta de här eleverna i vår målgrupp.

Och då tänker vi liksom att SYV (studie- och yrkesvägledare) har ett jätteviktigt ansvar att träffa de här eleverna och ge dem framtidstro. Och vi tänker också att man då kan träffa dem tidigt för att bygga just en bra grund för hur går du vidare sen och vad finns det för olika alternativa vägar att se. Ge dem möjlighet att kunna se de här vägarna, och hur kommer jag dit? Och ha liksom kanske lite tätare uppföljningar med just de här eleverna som man inte tappar dem på vägen.

00:26:26 David Granqvist

Och kuratorerna, vi har ju varit ute på flera olika skolor nu, och de har väldigt olika roller på olika skolor omkring gruppen.

Samtidigt så har de ju ofta erfarenhet utav gruppen. Det är ju inte ovanligt att man har jobbat på socialtjänsten eller har jobbat som kurator och träffat, alltså i andra verksamheter. Och träffat elever från gruppen. Men där tror vi att det är viktigt att tänka efter, vad kan kuratorn spela för roll?

Är det så att den ska ha någon uttalad roll kring gruppen eller inte? Är det kanske så att den ska, eftersom den har erfarenhet utav socialtjänsten, ska ha något slags kontinuerlig kontakt med socialtjänsten. För det händer ju saker och det är någonting som mentorer och lärare ofta tar upp att ja, men vad händer framåt?

Börjar man bry sig om eleven så är det ju en liten stress för dem också. Vad kommer hända framåt? Där tänker ju vi att vi ska fylla en liten roll här i Uppsala ifrån projektets sida också.

00:27:38 Gülbahar Saritas

Sen har vi ju skolpsykologen och där tänker vi ju. Det kan ju se också väldigt olika ut var alltså hur stor mängd de jobbar just på skolan eller om de har flera skolor. Men det de skulle kunna stötta skolan i är ju att man kanske handleder skolpersonalen kring trauma. För det ser vi att det verkligen kan behövas och förstå hur man arbetar med barn som har trauma med sig. Man måste ju tänka på ett visst sätt då och det är ju precis som andra elever som behöver stöd att där skulle skolpsykologen faktiskt kunna göra en jättestor insats för personalen, arbetslag eller alla alltså som jobbar nära eleven.

Sen har ju vi också en psykolog kopplat till projektet som man också kan få stöd av i typ av handledning, tänker vi.

00:28:35 David Granqvist

Och det finns också, Rädda Barnen har tagit fram ett koncept som heter traumamedveten omsorg. Är det så att man kommer i kontakt med många elever, man kommer ju i kontakt med elever med trauma som lärare. Men vi är mycket bättre på att prata om NPF än att prata om trauma i skolans värld. Men för den här gruppen så handlar det ju ofta om trauma. Men det är ett tips, kanske att ha någon liten kort utbildning om traumamedveten omsorg bara för att få lite koll på vad spelar jag som lärare för roll. Jag tyckte själv när jag lärde mig om traumamedveten omsorg att jag blev så skönt bekräftad i att jag kunde vila i att göra min lärargärning och att det var väldigt bra för eleven. Jag behövde inte bli psykolog eller kurator som lärare utan det var bra att jag var lärare.

Skolsköterska. Det finns, det har tagits fram. Vi grundar ju vårt arbete på ett nationellt styrdokument som heter SAMS och det har kommit ett hälso-SAMS nu också där ansvar mellan ja, men Region, skolhälsovård och så vidare.

Gruppen har ju ett jättestort vårdbehov som är superviktigt. Alltså vaccinationsprogram, ofta missköts tandhälsa och så vidare så man fyller en jättestor och viktig roll, men där är ju inte jag

expert. Men tipset där till skolsköterska är väl att bläddra igenom hälso-SAMS. Det är ett tydligt dokument, det tar inte jättelång tid att ta sig igenom eller ta stöd utav centrala enheter som har kunskap om det. Men ett bra stöd i arbetet.

00:30:29 Gülbahar Saritas

Ja, sen har vi specialpedagoger eller speciallärare på skolan och de är ju verkligen extra viktiga för den här målgruppen. För vi vet ju tyvärr att det är många av de här eleverna som behöver extra anpassningar. Både kanske för att de har missat en del i skolan, men också andra faktorer som gör att de behöver stöd. Då är det ju deras arbete superviktigt, att de är med hela tiden och följer upp och kanske liksom dokumenterar och ser till att liksom allting finns och är länken kanske från elevhälsan ut till lärarna kring eleven och hur man jobbar med dom.

00:31:13 David Granqvist

Så rektor eller biträdande rektor, vem som är med i teamet. Där tror vi att de har en jätteviktig roll att just se till att det här arbetet med att tydliggöra rollerna blir gjort. Men också tydliggöra kommunikationen. Hur ser man till att rätt person sitter på rätt information så att det inte EHT:s diskussioner stannar i EHT utan kommer fram till undervisande lärare som får kunskap och förståelse för eleven. Men också följa upp eleverna. För det kan vara bra att vara extra vaksam att är det någonting som börjar gå dåligt för den här eleven så kan det snabbare än vad man förväntar sig, en elev som kanske har ett annat system eller ett annat nätverk.

00:32:06 Gülbahar Saritas

Annat skyddsnet, precis.

00:32:09 David Granqvist

Det kan gå åt pipsvängen snabbare än vad annan förväntar sig för att de inte har skyddet runt omkring sig. Så det är bra att som rektor ha lite extra systematik och koll på elever.

00:32:22 Gülbahar Saritas

Hela elevhälsan egentligen att man har koll på de här eleverna just.

00:32:26 David Granqvist

Och följer upp de regelbundet lite extra noga.

00:32:34 Jakob Hansson

Bra! Det här projektet, det heter ju Pilot Gottsunda. Och pilot, då tänker jag okej. Det här är liksom ett test. Det här är liksom, det ska komma någonting efteråt. Det ska leda till någonting. Blir det här liksom kanske arbetsgången då som eller är det någonting mer som kommer hända? Vad tänker ni? För nu håller ni på liksom knyta ihop projektet, vad kommer det faktiskt att leda till, vad blir resultatet?

00:33:02 David Granqvist

Ja, men resultatet kommer bli att vi kommer fortsätta med det här arbets sättet i Uppsala kommun för alla elever som placeras här och börjar på alla skolor. Gymnasieskolor, fristående och med kommunala huvudmän.

Och vi kommer bli fler som jobbar på det här sättet, vilket ju känns jätte jättekul för att vi har sett att det konkret hjälper skolorna. Det är ju ofta när man kommer ut och meddelar att nu kommer det en elev, som vi har mötts utav stress och det blir ju inte alls bra när man ska vara den här trygga som tar emot eleven. Där känns det bra att kunna avlasta skolorna, men framför allt för eleven att de kan komma till skolan och har den här tryggheten att det finns någon som finns där för dem från början. Och se till att skolan har tid för dem.

Så det ska bli jättekul att utöka det här och göra det på alla skolor i Uppsala kommun.

00:34:13 Jakob Hansson

OK! Vi ska börja runda av, men jag tänkte som en sista fråga. Om jag ringer från en skola till er, jag är kanske rektor, jag är lärare eller jobbar inom elevhälsoteamet och jag ska få en elev imorgon. Vad är era tre hetaste, starkaste råd till mig?

00:34:40 David Granqvist

Tre korta råd...

Se till att få ordentlig information innan eleven börjar och se till att alla som träffar eleven har den informationen.

00:34:46 Gülbahar Saritas

Ja precis.

00:34:54 David Granqvist

Det får inte bli att en lärare står med en ny elev utan kunskap om eleven.

00:34:59 Gülbahar Saritas

Så all information till rätt person liksom.

00:35:06 David Granqvist

Vad ska vi säga sen?

00:35:09 Gülbahar Saritas

Ja. Bra mottagande på första dagen skulle jag säga, ett bra mottagande är väl jättebra. Alltså eleven ska känna sig välkommen att man har en bra rutin för det liksom. Och sedan ja.

00:35:19 David Granqvist

Ja och lyssnad på.

00:35:22 Gülbahar Saritas

Ja. Och sen en nyckelperson eller två på skolan som har liksom ansvar för eleven på något vis. Skulle jag nog säga.

00:35:31 David Granqvist

Som eleven vet att den kan vända sig till. Vet hur den får tag på. Första veckorna, det är så mycket som vi inte tänker på så. Liksom nej, men vad är idrotten, var ska jag gå? Var är 201 någonstans och så kommer man 5 minuter för sent för att man vet inte var 201 är eller någonting?

00:35:51 Jakob Hansson

Och ett tredje tips då?

00:35:53 David Granqvist

Va inte det tre?

00:35:54 Jakob Hansson

Kanske var kanske tre? Det är bra.

00:35:57 David Granqvist

Vad sa vi då? Vi sa kunskap innan. Mottagande och nyckelpersoner.

00:36:03 Gülbahar Saritas

Men också vara nyfiken på eleven skulle jag vilja ändå skicka med också. De är ju helt fantastiska och de är ju liksom, på något sätt har de ändå tro om all framtid och litar på vuxna trots det traumat de bär med, så att var nyfiken på eleven.

00:36:28 David Granqvist

Vissa döljer det väl bara?

00:36:30 Gülbahar Saritas

Det tar lite längre tid bara.

00:36:34 Jakob Hansson

Gullan och David ett jättestort tack för att ni ville komma hit och berätta om det här projektet och hur vi kan jobba på olika sätt för att hjälpa de här eleverna som hela tiden är i en kris. Du som har lyssnat, tack för att du lyssnade! Det kommer fler avsnitt framöver här på temat kris så välkommen åter. Hej!

[Avslutningsmusik](#)